

Sygn. akt IV CSK 259/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Owczarek

w sprawie z powództwa A. M.
przeciwko J. C. poprzednio M.
o ochronę dóbr osobistych,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 września 2021 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 29 czerwca 2020 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
- 2) przyznaje radcy prawnemu P. R., prowadzącemu Kancelarię Radcy Prawnego [...] w B., i poleca Skarbowi Państwa - Sądowi Apelacyjnemu w [...] aby wypłacił mu kwotę 2.700,- (dwa tysiące siedemset) zł, powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi A. M. w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Powód A. M. wywiódł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 29 czerwca 2020 r., oddalającego jego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w B. z dnia 9 października 2019 r., którym oddalono powództwo o ochronę dóbr osobistych.

Sąd Najwyższy, oceniając - na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. - skargę kasacyjną z punktu widzenia podstaw przyjęcia jej do rozpoznania, zważył:

W niniejszej skardze oparto się na przesłance wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., podnosząc, że oczywista zasadność skargi wynika z oczywistego naruszenia art. 23, art. 24 i art. 448 k.c., poprzez przyjęcie, że więź rodzinna w postaci niezakłóconej możliwości kontaktu z dzieckiem nie jest dobrem osobistym podlegającym ochronie z art. 24 k.c.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, dla skutecznego powołania w skardze przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. konieczne jest wykazanie przez skarżącego kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego mającej charakter oczywisty, widoczny *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2016 r., IV CSK 729/14 oraz z dnia 15 lipca 2015 r., IV CSK 17/15 - niepubl.). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna bez głębszej analizy przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Przy tym przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia.

Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl.). Skarżący powinien nie tylko przywołać konkretne przepisy prawa, którym - jego zdaniem - Sąd drugiej instancji uchybił, ale także przytoczyć odpowiednią jurydyczną argumentację odnoszącą się do oczywistości ich naruszenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2013 r., I UK 214/13, niepubl.).

Przedstawienie tej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania nie odpowiada powyższym wymaganiom. Skarżący oparł swój wywód na założeniu, iż wykładnia art. 23, art. 24 i art. 448 k.c. w taki sposób, że niezakłócone kontakty rodzica z małoletnim dzieckiem stanowią dobro osobiste podlegające ochronie w myśl tych przepisów jest utrwalona i nie budzi wątpliwości. Tylko w takim przypadku bowiem zasadne byłoby przywołanie w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podstawy oczywistej zasadności, nie zaś istotnego zagadnienia prawnego lub potrzeby dokonania wykładni przepisu prawa. Stanowisko takie jest całkowicie chybione. Przeciwnie niż zakłada skarżący, ani Sąd Najwyższy, ani dostrzegalna część sądów powszechnych nie uznały nigdy, że możliwość utrzymywania niezakłóconych kontaktów z dzieckiem stanowi dobro osobiste. Owszem, na tym tle pojawiły się już wątpliwości, stanowiące jednak nowe, istotne zagadnienie prawne, a nie odzwierciedlające oczywiste naruszenie przepisów prawa o jednolitej wykładni. Jednak wątpliwości te zostały już rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 maja 2021 r. (II CSKP 11/21, niepubl.), w którym Sąd Najwyższy zajął stanowisko tożsame z Sądem odwoławczym orzekającym w niniejszej sprawie, podkreślając że stosunki pomiędzy rodzicami a dziećmi chronione są przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, zaś kształt relacji z inną osobą nie może być oceniany w kategorii dobra osobistego.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi do rozpoznania, o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu orzekł zaś na podstawie § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.